

Predsednik PK SK Kosova
Mahmut BAKALI

NEKA ISKUSTVA U REALIZACIJI KONCEPCIJE OPŠTENARODNE ODBRANE U SAP KOSOVO

U SAP Kosovo, kao i u celoj našoj zemlji, ostvareni su značajni rezultati na oživotvorenju i daljem razvoju koncepcije opštenarodne odbrane. Ovi rezultati, postignuti zahvaljujući naporima i sve većoj patriotskoj svesti radnih ljudi svih naroda i narodnosti u Pokrajini, uz vodeću ulogu SK, vidljivi su u svim oblastima naše aktivnosti na jačanju odbrambene moći naše zemlje. Celokupnu aktivnost na ostvarivanju koncepcije opštenarodne odbrane u Pokrajini Savez komunista i sve organizovane socijalističke snage u Pokrajini Kosovo zasnivali su na stavovima i odlukama Saveza komunista Jugoslavije. Osamnaesta sednica Predsedništva SKJ i njeni zaključci značajno su doprineli našoj mobilizaciji i jačanju aktivnosti na poslovima opštenarodne odbrane, što naročito dobija u intenzitetu i u sferi opštenarodne odbrane posle 21. sednice Predsedništva SKJ i Pisma druga Tita i Izvršnog biroa.

Organizovanim i smišljenim uključivanjem radnika iz oblasti udruženog rada da neposredno budu faktor odbrane i osnovni oslonac opštenarodne odbrane, neposrednim organizovanim uključivanjem u sistem opštenarodne odbrane seljaka, omladine, inteligencije i drugih u okviru svojih radnih kolektiva, mesnih zajednica, kroz jedinice teritorijalne odbrane i u drugim vidovima, sistem opštenarodne odbrane i u Pokrajini Kosovo je potvrdio svoj klasni i opštenarodni karakter. To je doprinelo porastu svesti i saznanja svih naroda i narodnosti, radnih ljudi i građana, pre svega radničke klase, boraca, omladine, žena, pionira i drugih — da je koncepcija opštenarodne odbrane jedina alternativa uspešnog suprotstavljanja svakom agresoru, radi očuvanja i odbrane nesmetane izgradnje samoupravnog socijalizma i nacionalne ravnopravnosti, odbrane tekovina naše revolucije, zaštite

nezavisnosti i nesvrstanosti naše zemlje. Ovo saznanje potvrđuje se u praksi u mnogobrojnim aktivnostima u odbrambenim pripremama, a najbolje su provereni na vežbi »Kosovo 72«.

U svim dosadašnjim akcijama na realizaciji odbrambenih priprema faktor idejno-političke svesti posebno organizovano i smišljeno idejno-političko i akciono delovanje SK predstavljao je vrlo značajnu komponentu i uslov uspešnog izvršavanja svih zadataka na jačanju naše odbrane i razvoja i oživotvorenja koncepcije opštenarodne odbrane.

Veoma bitan faktor, koji je došao do izražaja u aktivnostima opštenarodne odbrane, jeste ispoljeno čvrsto jedinstvo Albanaca, Srba, Crnogoraca, Turaka, Muslimana i pripadnika drugih naroda i narodnosti koji žive u SAP Kosovo. Takvo jedinstvo ispoljeno je i među pripadnicima različitih socijalnih grupa, različitih generacija, i to svuda u radnom kolektivu, na selu, gradu i drugim sredinama. Ovo jedinstvo najbolje se manifestuje u pripremama i na samoj vežbi »Kosovo 72«.

Stalni napori na podružtvljavanju opštenarodne odbrane i rezultati koji su u ovom pravcu postignuti, značajno su doprineli da koncepcija opštenarodne odbrane i pripreme za jačanje odbrambene sposobnosti naše zemlje, postanu sastavni deo, pravo i obaveza svih naših građana, radnih ljudi i društvenih struktura, jer koncepcija opštenarodne odbrane nije samo vojna koncepcija već sveukupnost i sinteza političkih, idejnih, ekonomskih, vojnih, moralnih, propagandno-psiholoških i drugih mera otpora.

Ceneći uticaj osnovnih faktora koje smo istakli, i stečena iskustva u dosadašnjim aktivnostima na realizaciji koncepcije opštenarodne odbrane, sa stanovišta naših napora na planu unapređivanja i postizanja novih kvaliteta u ovoj oblasti, ističu se neka bitna pitanja koja, s obzirom na njihov značaj za uslove naše Pokrajine, opredeljuju i našu aktivnost u narednom periodu.

Prvo, Savez komunista Kosova i sve subjektivne snage su u idejno-političkoj aktivnosti polazile od toga da uspešno ostvarivanje i dalje razvijanje koncepcije opštenarodne odbrane, zavisi, pre svega, od ostvarenog jedinstva svih naroda i narodnosti. Visok stepen jedinstva bilo je moguće ostvariti zahvaljujući, pre svega, odlučnoj, beskompromisnoj borbi na ostvarivanju politike pune nacionalne ravnopravnosti, stalnim učvršćivanjem i produbljivanjem bratstva i jedinstva, uz energičnu, odlučnu i beskompromisnu borbu protiv nacionalizma i šovinizma i protiv delovanja neprijatelja koji glavni udar svoje aktivnosti usmerava na razbijanje bratstva i jedinstva. Ono što je veoma bitno i pozitivno — ogromna većina radnih ljudi i građana

je svesna šta znači bratstvo i jedinstvo za naš socijalistički samoupravni razvitak, za koheziju i odbrambenu moć i uspešno suprotstavljanje svakom agresoru. Kod radnih ljudi svih naroda i narodnosti Kosova stalno raste saznanje da samo jedinstveni mogu biti snažni i sposobni da se suprotstave svakom agresoru.

Savez komunista Kosova i sve progresivne snage stalno su delovale na razvijanju svesti i jačanju saznanja kod radnih ljudi i građana o sudbonosnoj povezanosti i osećanja zajedništva svih naroda i narodnosti Kosova, njihovog neraskidivog jedinstva sa svim narodima i narodnostima Jugoslavije, kao jednog od bitnih pretpostavki i uslova za očuvanje slobode, integriteta, samoupravnog razvoja i obezbeđivanje srećne budućnosti i blagostanja svih.

Delujući tako, višenacionalni sastav SAP Kosova sve više se razvijao u moralno-političku snagu celog društva u ostvarivanju koncepcije opštenarodne odbrane i izgradnji samoupravnog sistema naše društvene zajednice. Polazeći od toga, u Savezu komunista Kosova i svim progresivnim snagama sazreva svest o tome da multinacionalnost Pokrajine u samoupravnim socijalističkim odnosima, u uslovima razvoja pune nacionalne ravnopravnosti, jedinstva i solidarnosti među njima, na radničko-klasnoj samoupravnoj socijalističkoj osnovi, uz neprekidno idejno-političko delovanje SK, sve više pretvara u faktor koji stalno jača našu odbrambenu sposobnost i onemogućava ostvarivanje cilja unutrašnjeg i spoljnog neprijatelja da višenacionalnost pretori u faktor slabljenja naše odbrambene moći unošenjem nejedinstva i razdora.

Za aktivnosti i praksu opštenarodne odbrane u Pokrajini Kosovo značajno je ukazati na angažovanost SK na stalnom razvijanju shvatanja i prakse da aktivno učešće pripadnika svih naroda i narodnosti u svim procesima priprema opštenarodne odbrane istovremeno znači i njihovu angažovanost za odbranu suverenosti svih nacionalnosti, afirmaciju i zaštitu i njihovih stvarnih nacionalnih interesa, koje se u takvim uslovima pretvara u subjektivno osećanje i uverenje pripadnika svih naroda i narodnosti za njihovu konkretnu akciju za uspešnu odbranu cele samoupravne socijalističke Jugoslavije. Usmravajući tako naše aktivnosti u opštenarodnoj odbrani, u kojoj višenacionalnost pretvaramo u novu i multipliciranu snagu odbrane, mi razbijamo osnovno oružje neprijatelja i eventualnog agresora, koji će uvek težiti da naš višenacionalni sastav koristi kao faktor za unošenje razdora i slabljenja naše odbrambene moći.

Postignuti rezultati na ostvarivanju nacionalne ravnopravnosti uopšte, kao i na rešavanju nekih pitanja koja su direktno vezana za

ostvarivanje prava naroda i narodnosti na području opštenarodne odbrane, kao što su poboljšanje nacionalnog sastava aktivnog i rezervnog starešinskog kadra, putem bržeg povećanja broja starešina iz redova narodnosti, pre svega one albanske, ravnopravna upotreba jezika naroda i narodnosti, pri čemu nam u svemu tome predstoji još mnogo zadataka — stalno jačaju odbrambene snage Pokrajine i povećavaju spremnost radnih ljudi i građana, pripadnika svih naroda i narodnosti da svim sredstvima brane nezavisnost i integritet samoupravne socijalističke Jugoslavije, ravnopravne zajednice naroda i narodnosti.

Drugo, proces podruštvljavanja opštenarodne odbrane i u SAP Kosovo odvijao se uporedo sa razvojem i produbljavanjem samoupravnih odnosa u udruženom radu, mesnoj zajednici, opštini i šire. Poslednjih godina postignuti su značajni rezultati na podruštvljavanju poslova opštenarodne odbrane. Sve veći broj društvenih činilaca aktivno se bavi poslovima i zadacima na praktičnom oživotvorenju koncepcije. Predstavnička tela, njihovi organi, rukovodstva društvenopolitičkih organizacija u opštinama i na nivou Pokrajine, redovno razmatraju pitanja iz oblasti opštenarodne odbrane, utvrđuju konkretne zadatke i preduzimaju mere za njihovo ostvarivanje. Pokrajinski i opštinski komiteti Saveza komunista Kosova redovno razmatraju problematiku opštenarodne odbrane, utvrđuju stavove i zadatke i organizuju njihovo sprovođenje na osnovama politike, zadataka i stavova Saveza komunista Jugoslavije i Saveza komunista Srbije shodno uslovima i specifičnostima ove Pokrajine.

Mnogobrojne specijalizovane društvene organizacije sve se više i aktivnije uključuju u sistem opštenarodne odbrane i na taj način primaju na sebe deo poslova na osposobljavanju radnih ljudi i građana, posebno omladinaca za opštenarodnu odbranu. Organi samoupravljanja i neposredno sami radnici u organizacijama udruženog rada sve više postaju faktor neposrednog odlučivanja, organizovanja i usmeravanja celokupnih odbrambenih priprema i aktivnosti.

U praksi ostvarivanja koncepcije opštenarodne odbrane naša nastojanja bila su usmerena na to da je u mesnoj zajednici i organizaciji udruženog rada moguće neposredno angažovanje radnih ljudi i građana na poslovima svenarodne odbrane, jačanje njihove aktivne pozicije u odnosu na opštenarodnu odbranu i pokretanje najšire inicijative hiljade građana i radnih ljudi i svih društvenih struktura u čemu smo i videli naš osnovni zadatak. Na takvom shvatanju suštine podruštvljavanja opštenarodne odbrane baziraju se naši osnovni zadaci.

Polazeći od društveno-političke suštine područstvovanja i u tom kontekstu uloge i zadataka mesne zajednice i organizacija udruženog rada u realizaciji koncepcije opštenarodne odbrane, saznanja i stečenih iskustava, glavni pravci delovanja i akcije saveza komunista Kosova, svih društvenih činilaca usmereni su na dalje osposobljavanje mesnih zajednica i organizacija udruženog rada na ostvarivanju svoje funkcije u sistemu opštenarodne odbrane. Na osnovama takve orijentacije već se sprovodi značajna aktivnost u mesnim zajednicama, organizacijama udruženog rada, mesnim organizacijama Saveza komunista, SSRN, Savezu omladine, boraca, rezervnih starešina i dr. Kao rezultat takve aktivnosti oseća se veća mobilnost šire i organizovano učešće stanovništva u mesnoj zajednici i radnih ljudi u osnovnim organizacijama udruženog rada.

Na područstvovanju poslova opštenarodne odbrane uz neposrednu realizaciju konkretnih zadataka, uključuje se sve veći broj društvenih subjekata. To traži visok stepen koordinacije, saradnje i sinhronizaciju aktivnosti na svim nivoima, sa osnovnim ciljem — da svaki obavi svoj deo zadatka i poslova i snosi punu odgovornost za to — što omogućuje racionalno, efikasno i odgovorno delovanje.

Mada je dosta učinjeno na otklanjanju elemenata kampanje i »povremenosti«, još se osećaju tendencije i pojave nesistematskog, nepravovremenog i nedovoljno organizovanog rada na zadacima opštenarodne odbrane. Ovakvo ponašanje i pojave najviše dolaze do izražaja u onim sredinama u kojima je inače akcija na sprovođenju opštih idejno-političkih zadataka koji proizilaze iz Pisma još uvek slaba. Zbog toga se može reći da tek predstoje krupni zadaci svakodnevnog rada kako bi opštenarodna odbrana sve dublje postala stvar svih radnih ljudi, pre svega radničke klase, deo njihovog svakodnevnog odlučivanja, ostvarivanja odluka koje oni sami donose, da problemi i pitanja opštenarodne odbrane budu sastavni i prirodni deo samoupravne prakse i života, kao i sva druga pitanja u samoupravnom mehanizmu.

Treće, Savez komunista Kosova kao vodeća idejno-politička snaga društva sve više ostvaruje funkciju svojim idejno-političkim delovanjem unutar sistema opštenarodne odbrane. U tom smislu Savez komunista mora da stalno prati idejno kretanje u toku ostvarivanja koncepcije i da preduzme blagovremene idejno-političke mere da razrada i konkretna rešenja budu u skladu sa njenom suštinom. Polazeći od toga, u Savezu komunista Kosova postoje jasni stavovi i zadaci na daljem razjašnjavanju suštine koncepcije i to sistematskije, kroz praktična rešenja u organizovanju opštenarodne odbrane na svim nivoima.

Polazeći od toga da je koncepcija opštenarodne odbrane sveobuhvatna i složena, razvijena je značajna aktivnost na suštinskom objašnjavanju koncepcije kroz mnogobrojne oblike, zavisno od uslova i potreba svake sredine. U pripremama idejnog obrazovanja u Savezu komunista Kosova, i to pre svega u okviru opštinske organizacije, značajno mesto zauzimaju teme iz domena opštenarodne odbrane. To sve doprinosi podizanju svesti i idejnom osposobljavanju članova Saveza komunista, što znači krupan doprinos za svesno, organizovano i neposredno uključivanje ogromnog broja radnih ljudi i građana na pripremama za opštenarodnu odbranu.

Dosadašnja aktivnost na pripremama za svenarodnu odbranu, posebno iskustva sa vežbe »Kosovo 72«, nedvosmisleno su potvrdili krupan značaj raznovrsne informativno-propagandne aktivnosti na idejno-političkim i moralno-psihološkim pripremama stanovništva u mirnodopskim uslovima, a posebno u složenim ratnim uslovima. Raznovrsna informativno-propagandna aktivnost u periodu priprema i kod samog izvođenja vežbe »Kosovo 72« je veoma mnogo doprinela da se postignu izvanredni rezultati na mobilizaciji ogromnog broja ljudi svih uzrasta, socijalnih grupa, pripadnika svih naroda i narodnosti, na njihovo svesno, organizovano i konkretno uključivanje u svim fazama vežbe i u pokretanju njihove stvaralačke inicijative.

I pored ovih značajnih rezultata, još ne možemo biti potpuno zadovoljni sa dostignutim stepenom organizovanosti propagandno-informativne aktivnosti. U sredstvima javnog informisanja, iako se sve više tretira problematika opštenarodne odbrane, još nema stalnog programiranog sistematskog načina tretiranja ove problematike, blagovremenih aktuelnih i interesantnih informacija.

Polazeći od značaja informisanja, a na osnovu ovih iskustava i saznanja, pristupilo se preduzimanju mera radi maksimalnog osposobljavanja svih činilaca koji se neposredno bave poslovima propagande i informacija. Pre svega, aktivno se radi na osposobljavanju sredstava javnog informisanja, u prvom redu štampe, radija i televizije, za efikasno delovanje i potpuno informisanje javnosti o problematici opštenarodne odbrane u uslovima mira, i za efikasno delovanje i u najsloženijim ratnim situacijama. Na toj liniji preduzimaju se i mere materijalno-tehničkog osposobljavanja sredstava javnog informisanja, kao i obezbeđivanju i osposobljavanju odgovarajućih kadrova, koji će moći u moralno-političkom i stručnom pogledu uspešno da ostvare postavljene zadatke.

Četvrto, polazeći od toga da je oružana borba glavni vid otpora svakom agresoru, u praktičnom realizovanju koncepcije opštenarodne odbrane, Savez komunista Kosova zalagao se i zalaže se za jačanje

oružanih snaga, kao integralnog dela opštenarodnog otpora i kao zajedničke oružane snage svih naroda i narodnosti, a u tim okvirima i za jačanje JNA kao operativnog dela i stručnog jezgra oružanih snaga. U tom smislu kroz svakodnevne zajedničke aktivnosti na odbrambenim, radnim, idejno-političkim, kulturnim i drugim aktivnostima, jača jedinstvo radnih ljudi, omladine i građana sa JNA.

U vezi s tim uloženi su veliki napori, tako da je u Pokrajini formirano nekoliko stotina jedinica teritorijalne odbrane različitog ranga, od kojih je ogromna većina opremljena i naoružana kvalitetnom savremenom tehnikom. Ove jedinice, koje pokrivaju svaki kutak naše Pokrajine, u zajednici sa operativnom armijom i narodom, predstavljaju sigurnu garanciju uspešne odbrane Pokrajine i cele naše jugoslovenske zajednice i u najsloženijim ratnim uslovima.

Jednom rečju, u Pokrajini je stvorena veoma široka mreža društvenih organa, institucija i tela, koji se neposredno bave organizovanjem poslova opštenarodne odbrane, što je veoma značajno za uspešno rešavanje i najsloženijih problema i efikasno delovanje u svim komponentama opštenarodne odbrane.

U SAP Kosovo kao rezultat intenzivne idejno-političke aktivnosti Saveza komunista i svih progresivnih snaga, posebno posle Pisma, postoje sve idejno-političke i druge bitne društvene pretpostavke da se koncepcija opštenarodne odbrane u narednom periodu sve brže, odlučnije i efikasnije ostvaruje i dalje razvija.

Iskustvo iz prošlosti, a posebno najnovija agresija imperijalističkih snaga na Bliskom istoku, složena međunarodna situacija sa mogućim posledicama na našu zemlju, nameću imperativan zahtev da pripreme za opštenarodnu odbranu budu još više stalna briga našeg društva, jer samo naša spremnost i sposobnost mogu da odvrćaju eventualnog agresora i da obezbede uspešnu odbranu integriteta i nezavisnosti naše socijalističke zajednice. Zbog toga u SK Kosova sve aktivnosti na sprovođenju Pisma, osposobljavanja SK za revolucionarnu praksu u daljoj izgradnji samoupravnih socijalističkih odnosa na osnovama Platforme za pripremu X kongresa SKJ, sadrže u centru pažnje dalje osposobljavanje za odbrambene i bezbednosne zadatke i za dalje jačanje opštenarodne odbrane.